

Ekonomická Olympiáda

Meno: _____

Škola: _____

Ekonomická olympiáda 2017/2018

Test krajského kola

SÚŤAŽ REALIZUJE

INESS

PARTNERI PROJEKTU

Pokyny pre študentov:

Test obsahuje **štyri** časti. Otázky v prvej časti obsahujú iba jednu správnu odpoveď, za ktorú môžete získať 5 bodov. Za chybnú odpoveď sa body neodčítavajú. Ďalšie tri časti obsahujú vždy jednu otvorenú otázku, kde je potrebné aby ste argumentovali, svoje odpovede odôvodnili, uvádzali príklady, a pod. Cieľom je ukázať, že viete uvažovať ako ekonómovia, nie že viete prepísať poučku.

Na test je vyhradených 45 minút.

Organizátorom Ekonomickej olympiády je **INESS - Inštitút ekonomických a spoločenských analýz**. Test Ekonomickej olympiády vytvoril Inštitút ekonomického vzdelávania (INEV) za odborného dohľadu členov katedry ekonómie Vysoké školy ekonomickej v Prahe a členov Odbornej rady slovenskej Ekonomickej olympiády.

Kontakt:

INESS – Inštitút ekonomických a spoločenských analýz

Na Vríšku 8, 811 01 Bratislava

tel.: +421 2 5441 0945, iness@iness.sk

www.iness.sk / www.ekonomickaolympiada.sk

Časť 1 (25 bodov)

1) Nobelova cena za ekonómiu:

- a) bola udelená prvýkrát spolu s ostatnými cenami v roku 1901 a jej prvým nositeľom bol Alfred Marshall
- b) bola udelená prvýkrát spolu s ostatnými cenami v roku 1901 a jej prvým nositeľom bol Adam Smith
- c) bola prvýkrát udelená až v roku 1968 z iniciatívy Nórskej národnej banky a prvým držiteľom bol John Maynard Keynes
- d) bola po prvýkrát udelená až v roku 1993 z iniciatívy Českej národnej banky a prvým držiteľom bol Václav Klaus
- e) bola po prvýkrát udelená až v roku 1968 z iniciatívy Švédskej národnej banky a prvými držiteľmi boli Ragnar Frisch a Jan Tinbergen

2) Jedným zo základných pojmov v ekonómii je marginálny (hraničný) úžitok, ktorý je chápaný ako:

- a) úžitok adrenalínových športovcov v hraničných situáciách
- b) úžitok ľudí v ojedinelých situáciách
- c) prírastok úžitku zo spotreby dodatočnej jednotky statku
- d) prírastok peňazí z dodatočného eura uloženého v banke
- e) priemerný úžitok zo spotreby statkov

3) Vo svojej histórii bola aj slávna firma Apple častokrát v strate, a napriek tomu pokračovala v činnosti. Tento jav ekonómia vysvetľuje nasledovne:

- a) ak sú celkové náklady vyššie než celkové výnosy, avšak výnosy presahujú veľkosť variabilných nákladov, má zmysel vo výrobe v krátkom období pokračovať

- b) ak sú variabilné náklady vyššie než celkové výnosy, má zmysel vo výrobe v krátkom období pokračovať
- c) ekonómia vylučuje existenciu firmy, ktorá má stratu
- d) ak je cena vyššia než celkové výnosy, má zmysel vo výrobe v krátkom období pokračovať a predávať stále tisíce kusov za rok
- e) ak je strata vyššia ako fixné náklady, má zmysel vo výrobe v dlhom období pokračovať

4) Neočakávaná menová expanzia centrálnej banky vedie v krátkom období (do dvoch rokov) podľa štandardnej makroekonomickej teórie:

- a) k rastu (či rastu tempa rastu) reálneho HDP, k rastu cenovej hladiny (či miery inflácie) a rastu miery nezamestnanosti
- b) k rastu (či rastu tempa rastu) reálneho HDP, k rastu cenovej hladiny (či miery inflácie) a poklesu miery nezamestnanosti
- c) k poklesu (či poklesu tempa rastu) reálneho HDP, k poklesu cenovej hladiny (či miery inflácie) a rastu miery nezamestnanosti
- d) k poklesu (či poklesu tempa rastu) reálneho HDP, k poklesu cenovej hladiny (či miery inflácie) a poklesu miery nezamestnanosti
- e) k rastu (či rastu tempa rastu) reálneho HDP, k poklesu cenovej hladiny (či miery inflácie) a poklesu miery nezamestnanosti

5) Rozpočet verejných financií v Slovenskej republike skončil za rok 2017:

- a) deficitom 0 — 2 % HDP
- b) deficitom 3 — 5 % HDP
- c) deficitom 6 — 10 % HDP
- d) prebytkom 2 — 4 % HDP
- e) prebytkom 50 % HDP

Časť 2 (25 bodov)

Počas vianočných sviatkov sa objavila správa, že výrobcom obľúbeného marcipánu v Nemecku zdražela jeho kľúčová vstupná surovina - mandle, a to kvôli suchu v Kalifornii.

Ukážte pomocou modelu dopytu a ponuky, aký to bude mať dopad na trh marcipánu. Čo sa stane s jeho cenou a predaným množstvom? Vysvetlite svoju odpoveď aj slovne.

Časť 3 (25 bodov)

Úrok je jedna zo základných ekonomických veličín. Pokúste sa ho definovať vlastnými slovami.

Iste viete, že cirkev v stredoveku akýkoľvek úrok zakazovala a považovala ho za úžeru. Ako sa podľa Vás líši úrok od úžery?

Predstavte si trh, kde by boli veritelia aj dlžníci ochotní požičiavať a vypožičiavať si za 5 % ročne. K čomu by podľa vás viedol verejný zákaz platenia úrokov? Môže podľa vás nastať situácia, že by bol úrok na úplne slobodnom trhu nulový? Vysvetlite svoju odpoveď.

Časť 4 (25 bodov)

Portfólio pani Novákovej sa skladá z troch aktív. U prvého aktíva, ktoré tvorí 30 percent jej portfólia, očakáva čistý výnos 25 %. Pri druhom aktíve, ktoré tvorí 40 percent portfólia, odhaduje očakávaný výnos 10 %. Posledným aktívom je pozemok na Kryme, kde pani Nováková očakáva stratu 20 %.

Aká je očakávaná výnosnosť celého portfólia pani Novákovej? Nemala by radšej svoje portfólio predať a uložiť peniaze do banky, ktorá ponúka úrokovú mieru 2 % ročne? Svoju odpoveď podporte výpočtom. Závisí Vaša odpoveď na vzťahu pani Novákovej k riziku? Ak áno, ako?

---koniec testu---